

L^AT_EX

czyli czym pisać teksty naukowe

Zbigniew Koza

Uniwersytet Wrocławski
Instytut Fizyki Teoretycznej

Trochę historii: T_EX

- W latach 80-tych Donald Knuth opracował zbiór programów do komputerowego składu tekstów matematycznych.
- Jego fundament stanowią dwa programy:
  - T_EX – „kompilator” i „język programowania” składu komputerowego;
  - MetaFont – program do definiowania czcionek T_EX-a.
- Całość określa się nazwą T_EX.

Główne cechy $\text{\TeX}$ -a

- Pozytywne:
  - doskonała obróbka wzorów matematycznych
  - elastyczność
  - wszechstronność (automatyzacja numeracji wzorów, przypisów, indeksów, odwołań do literatury, spisu treści; dzielenie wyrazów w dowolnym języku)
  - dostępność kodu źródłowego
  - dostępność dokumentacji
  - niezwykle korzystny stosunek jakości do ceny

Główne cechy T_EX-a

- Negatywne:
  - złożoność (z punktu widzenia użytkownika)
  - koszt szkolenia użytkowników
  - pracochłonność

Przykład

Oto przykład pliku `'zr'`odowego w „czystym” `\TeX`-u. Jak widać, używanie polskich liter jest tu do `'s'c` kłopotliwe. Za to skład wzorów matematycznych nie sprawia trudno `'sci`:

```
$$  
{ \partial f_i \over \partial t } = D \nabla^2 f_i + \left< \zeta(t) \right>, \quad i = 0, \ldots, N.  
$$
```

Komendy rozpoczynają się znakiem `'\`. Koniec tekstu sygnalizujemy komendą `\c{a}`
`{\tt $\backslash$bye}`. `\bye`

Przykład

Oto przykład pliku źródłowego w „czystym” TeX-u. Jak widać, używanie polskich liter jest tu dość kłopotliwe. Za to skład wzorów matematycznych nie sprawia trudności:

```
$$  
{ \partial f_i \over \partial t } = D \nabla^2 f_i + \left< \zeta(t) \right>, \quad i = 0, \ldots, N.  
$$
```

Komendy rozpoczynają się znakiem ‘\’. Koniec tekstu sygnalizujemy komendą `\end{a}` `{\tt $\backslash$bye}`. `\bye`

Oto przykład pliku źródłowego w „czystym” TeX-u. Jak widać, używanie polskich liter jest tu dość kłopotliwe. Za to skład wzorów matematycznych nie sprawia trudności:

$$\frac{\partial f_i}{\partial t} = D \nabla^2 f_i + \langle \zeta(t) \rangle, \quad i = 0, \dots, N.$$

Komendy rozpoczynają się znakiem ‘\’. Koniec tekstu sygnalizujemy komendą `\bye`.

W połowie lat 80-tych Leslie Lamport opracował zbiór makrodefinicji T_EX-a, który nazwał

L^AT_EX

(= Lamport's T_EX)

Główne cechy L^AT_EX-a

- Umożliwia autorom tekstów naukowych skoncentrować się na **znaczeniu** elementów tekstu, **automatyzując** kwestię nadawania im jednolitego wyglądu.

Główne cechy L^AT_EX-a

- Umożliwia autorom tekstów naukowych skoncentrować się na **znaczeniu** elementów tekstu, **automatyzując** kwestię nadawania im jednolitego wyglądu.
- Jest **rozszerzeniem T_EX-a**, zachowuje więc wszystkie możliwości T_EX-a oraz dodaje wiele nowych.

Główne cechy L^AT_EX-a

- Umożliwia autorom tekstów naukowych skoncentrować się na **znaczeniu** elementów tekstu, **automatyzując** kwestię nadawania im jednolitego wyglądu.
- Jest **rozszerzeniem T_EX-a**, zachowuje więc wszystkie możliwości T_EX-a oraz dodaje wiele nowych.
- Umożliwia pisanie swoich rozszerzeń – **klas** lub **styli** – które redefiniują znaczenie podstawowych strukturalnych komend L^AT_EX-a.

Główne cechy L^AT_EX-a

- Umożliwia autorom tekstów naukowych skoncentrować się na **znaczeniu** elementów tekstu, **automatyzując** kwestię nadawania im jednolitego wyglądu.
- Jest **rozszerzeniem T_EX-a**, zachowuje więc wszystkie możliwości T_EX-a oraz dodaje wiele nowych.
- Umożliwia pisanie swoich rozszerzeń – **klas** lub **styli** – które redefiniują znaczenie podstawowych strukturalnych komend L^AT_EX-a.
- **Każde czasopismo opracowuje swoją klasę.**
Autor wybiera klasę czasopisma, a L^AT_EX składa jego artykuł dokładnie tak, jak wkrótce zrobi to wydawca.

Główne cechy L^AT_EX-a

- Umożliwia autorom tekstów naukowych skoncentrować się na **znaczeniu** elementów tekstu, **automatyzując** kwestię nadawania im jednolitego wyglądu.
- Jest **rozszerzeniem T_EX-a**, zachowuje więc wszystkie możliwości T_EX-a oraz dodaje wiele nowych.
- Umożliwia pisanie swoich rozszerzeń – **klas** lub **styli** – które redefiniują znaczenie podstawowych strukturalnych komend L^AT_EX-a.
- **Każde czasopismo opracowuje swoją klasę.**
Autor wybiera klasę czasopisma, a L^AT_EX składa jego artykuł dokładnie tak, jak wkrótce zrobi to wydawca.
- Może być łatwo **konwertowany na inne formaty**.

Klasy popularne wśród fizyków

- Phys. Rev. Lett. (American Physical Society):

```
\documentclass[aps,prl,twocolumn,showpacs]{revtex4}
```

- Phys. Rev. E (American Physical Society):

```
\documentclass[aps,pre,twocolumn,showpacs]{revtex4}
```

- J. Phys. A: Math. Gen. (Institute of Physics):

```
\documentclass{iopart}
```

- Physica A (Elsevier):

```
\documentclass{elsart}
```

- Acta Physica Polonica B (Uniw. Jagielloński):

```
\documentclass{appolb}
```

L^AT_EX nadaje tekstom strukturę

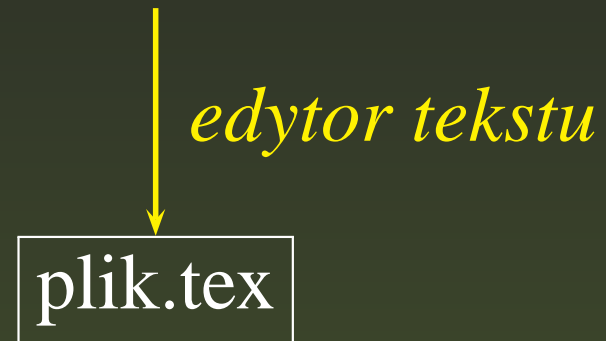
Typowe komendy TeX-a i LaTeX-a:

$\text{T}_{\text{E}}\text{X}$	$\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$
<code>\hskip</code>	<code>\section</code>
<code>\vskip</code>	<code>\subsection</code>
<code>\bigskip</code>	<code>\title</code>

- $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ zawiera polecenia służące do bezpośredniego definiowania **wyglądu** strony („przesuń się w lewo, w dół”);
- $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ dodaje do nich polecenia służące autorom do określania **struktury** tekstu („to jest tytuł rozdziału/podrozdziału/książki”).

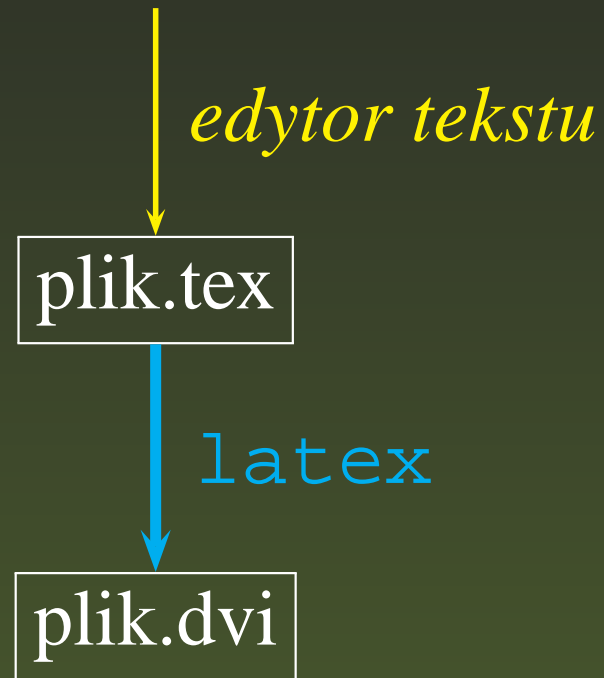
Zasada działania systemu L^AT_EX

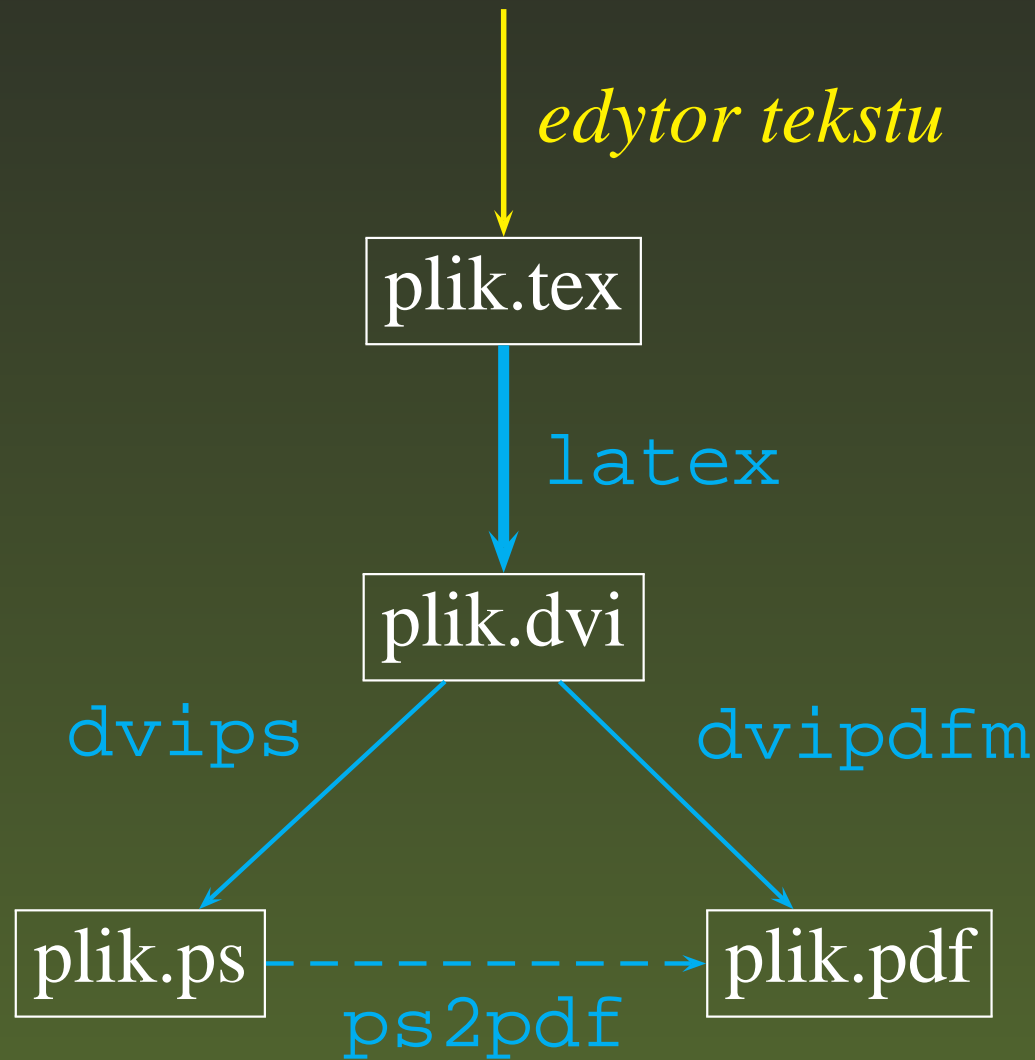
Zasada działania systemu L^AT_EX

Zasada działania systemu L^AT_EX

Struktura pliku LaTeX-owego

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}
```

```
\begin{document}
```

```
\end{document}
```

Struktura pliku LaTeX-owego

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}
```

Preambuła

```
\begin{document}
```

```
\end{document}
```

Struktura pliku LaTeX-owego

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}
```

Preambuła

```
\begin{document}
```

Treść

```
\end{document}
```

Preambuła

Preambuła zawiera:

- instrukcje włączające rozszerzenia $\text{\LaTeX}$ -a
- deklaracje globalne dla całego dokumentu

Preambuła

Preambuła zawiera:

- instrukcje włączające rozszerzenia L^AT_EX-a
- deklaracje globalne dla całego dokumentu

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}
```

deklaracja rodzaju dokumentu

Preambuła

Preambuła zawiera:

- instrukcje włączające rozszerzenia L^AT_EX-a
- deklaracje globalne dla całego dokumentu

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}  
\usepackage[dvips]{graphicx}
```

obsługa grafiki

Preambuła

Preambuła zawiera:

- instrukcje włączające rozszerzenia $\text{\LaTeX}$ -a
- deklaracje globalne dla całego dokumentu

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}  
\usepackage[dvips]{graphicx}  
\usepackage{amsmath}  
\usepackage{amssymb}
```

dodatkowe symbole matematyczne

Preambuła

Preambuła zawiera:

- instrukcje włączające rozszerzenia L^AT_EX-a
- deklaracje globalne dla całego dokumentu

```
\documentclass[aps,pre]{revtex4}  
\usepackage[dvips]{graphicx}  
\usepackage{amsmath}  
\usepackage{amssymb}  
\bibliographystyle{apsrev}
```

definicja wyglądu spisu literatury

Strona tytułowa (RevTeX 4)

```
...
\begin{document}
  \title{Theory of Everything}
  \author{Zbigniew Koza}
  \affiliation{IFT UWr, Wroc{\l}aw, Poland}
  \date{\today}

  \begin{abstract}
    I develop the theory of everything (TOE).
  \end{abstract}
  \pacs{05.50.+q; 05.65.+b.}
\maketitle
...
\end{document}
```

Litery

- Sąsiadujące spacje są traktowane jak pojedyncza spacja.

Litery

- Sąsiadujące spacje są traktowane jak pojedyncza spacja.
- Znaki specjalne:
  - % Rozpoczyna komentarz
  - # Używany w definicjach nowych poleceń
  - \$ Przełącznik trybu matematycznego
  - & Oddziela kolumny w tabelach
  - ~ „Twarda” (niepodzielna) spacja
  - _ Frakcja dolna
  - ^ Frakcja górna
  - \ Sygnalizuje polecenia
  - { Początek nowego zakresu
  - } Koniec zakresu

Litery

- Sąsiadujące spacje są traktowane jak pojedyncza spacja.
- Znaki specjalne:
  - % Rozpoczyna komentarz
  - # Używany w definicjach nowych poleceń
  - \$ Przełącznik trybu matematycznego
  - & Oddziela kolumny w tabelach
  - ~ „Twarda” (niepodzielna) spacja
  - _ Frakcja dolna
  - ^ Frakcja górna
  - \ Sygnałizuje polecenia
  - { Początek nowego zakresu
  - } Koniec zakresu
- Nie używa się znaku ‘”’ jako znaku cudzysłowu.

Polskie litery

```
%& --translate-file=cp1250pl  
\documentclass[11pt]{article}  
\usepackage{polski}
```

Rozdziały i podrozdziały

- Łamaniem wierszy zajmuje się L^AT_EX.
- Pusty wiersz oznacza początek akapitu.
- Podstawowe instrukcje strukturalne artykułów naukowych:

```
\section{Introduction}  
\subsection{What do we need TOE for?}  
\subsubsection{Economic goals}  
\begin{equation}  
...  
\end{equation}
```

Tryb matematyczny

Symbol $\$$ służy do przełączania T_EX-a w tryb składu wzorów matematycznych i z powrotem w tryb tekstowy.

Przykład:

```
Let $f_j\colon \mathbb{R}\ni x \mapsto x^j$,  
j \in \mathbb{Z}$.  
Then $f_2(x)\ge 0$ for all $x$.
```

Efekt kompilacji:

Let $f_j: \mathbb{R} \ni x \mapsto x^j, j \in \mathbb{Z}$. Then $f_2(x) \geq 0$ for all x .

Litery greckie (tryb matematyczny)

α `\alpha`

γ `\gamma`

ζ `\zeta`

ι `\iota`

ν `\nu`

υ `\upsilon`

ψ `\psi`

Θ `\Theta`

Σ `\Sigma`

Ω `\Omega`

β `\beta`

δ `\delta`

η `\eta`

κ `\kappa`

ξ `\xi`

ϕ `\phi`

ω `\omega`

Λ `\Lambda`

Υ `\Upsilon`

γ `\gamma`

ϵ `\epsilon`

θ `\theta`

λ `\lambda`

τ `\tau`

φ `\varphi`

Γ `\Gamma`

Ξ `\Xi`

Φ `\Phi`

δ `\delta`

ε `\varepsilon`

ϑ `\vartheta`

μ `\mu`

π `\pi`

χ `\chi`

Δ `\Delta`

Π `\Pi`

Ψ `\Psi`

Symbolle specjalne (najpopularniejsze)

$\pm$	<code>\pm</code>	$\mp$	<code>\mp</code>	$\ll$	<code>\ll</code>	$\gg$	<code>\gg</code>
$\in$	<code>\in</code>	$\ni$	<code>\ni</code>	$\approx$	<code>\approx</code>	$\sim$	<code>\sim</code>
$\times$	<code>\times</code>	$\div$	<code>\div</code>	$\circ$	<code>\circ</code>	$\bullet$	<code>\bullet</code>
$\cdot$	<code>\cdot</code>	$\ldots$	<code>\ldots</code>	$\cdots$	<code>\cdots</code>	$\dagger$	<code>\dag</code>
$\equiv$	<code>\equiv</code>	$\propto$	<code>\propto</code>	$\leq$	<code>\leq</code>	$\geq$	<code>\geq</code>
$\neq$	<code>\neq</code>	$\rightarrow$	<code>\rightarrow</code>	$\mapsto$	<code>\mapsto</code>	$\uparrow$	<code>\uparrow</code>
$:$	<code>\colon</code>	$\hbar$	<code>\hbar</code>	∇	<code>\nabla</code>	∂	<code>\partial</code>
∞	<code>\infty</code>	$\square$	<code>\Box</code>	$\diamond$	<code>\Diamond</code>	$\triangle$	<code>\triangle</code>
$\forall$	<code>\forall</code>	$\exists$	<code>\exists</code>	$\Re$	<code>\Re</code>	$\Im$	<code>\Im</code>
$\sum$	<code>\sum</code>	$\prod$	<code>\prod</code>	$\int$	<code>\int</code>	$\oint$	<code>\oint</code>

Wzory matematyczne

```
\begin{equation}
  \label{eq:Shrodinger}
  \mathrm{i}\hbar\frac{\partial}{\partial t}\psi = -\frac{\hbar^2}{2m}
  \nabla^2 \psi + V(\textbf{r},t)\psi.
\end{equation}
```

Equation (`\ref{eq:Shrodinger}`) is the famous
Schrödinger equation.

Wzory matematyczne

```
\begin{equation}
\label{eq:Shrodinger}
\mathrm{i}\hbar\frac{\partial}{\partial t}\psi = -\frac{\hbar^2}{2m}
\nabla^2 \psi + V(\textbf{r},t)\psi.
\end{equation}
```

Equation (`\ref{eq:Shrodinger}`) is the famous Shrödinger equation.

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi. \quad (1)$$

Equation (1) is the famous Schrödinger equation.

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r}, t)\psi.$$

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`
- Ułamek: `\sqrt{licznik}{mianownik}`

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi.$$

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`
- Ułamek: `\sqrt{licznik}{mianownik}`
- Frakcja górna: `^{\dots}`

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi.$$

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`
- Ułamek: `\sqrt{licznik}{mianownik}`
- Frakcja górna: `^{\dots}`
- Pogubienie czcionki: `\mathbf{...}`

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r}, t)\psi.$$

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`
- Ułamek: `\sqrt{licznik}{mianownik}`
- Frakcja górna: `^{\dots}`
- Pogubienie czcionki: `\mathbf{...}`
- Symbole specjalne

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi.$$

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`
- Ułamek: `\sqrt{licznik}{mianownik}`
- Frakcja górna: `^{\dots}`
- Pogubienie czcionki: `\mathbf{...}`
- Symbole specjalne
- Znak interpunkcyjny

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi.$$

Elementy wzoru matematycznego

- Prosty krój czcionki: `\mathrm{...}`
- Ułamek: `\sqrt{licznik}{mianownik}`
- Frakcja górna: `^{\dots}`
- Pogubienie czcionki: `\mathbf{...}`
- Symbole specjalne
- Znak interpunkcyjny
- Otoczenie
`\begin{equation}...\end{equation}`

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi.$$

Automatyzacja numeracji wzorów

- Równanie identyfikujemy unikatową etykietą w poleceniu `\label`.

```
\begin{equation}
  \label{eq:Shrodinger2}
  ...
\end{equation}
Equation (\ref{eq:Shrodinger2}) is famous...
```

$$i\hbar\frac{\partial\psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m}\nabla^2\psi + V(\mathbf{r},t)\psi. \quad (2)$$

Equation (2) is is famous....

Automatyzacja numeracji wzorów

- Równanie identyfikujemy unikatową etykietą w poleceniu `\label`.
- Do równania odwołujemy się w tekście poleceniem `\ref`.

```
\begin{equation}
  \label{eq:Shrodinger2}
  ...
\end{equation}
Equation (\ref{eq:Shrodinger2}) is famous...
```

$$i\hbar \frac{\partial \psi}{\partial t} = -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 \psi + V(\mathbf{r}, t) \psi. \quad (3)$$

Equation (3) is is famous....

Wzory wielowierszowe

```
\begin{eqnarray}
(\Delta x)^2
&=& \left\langle (x - \langle x \rangle)^2 \right\rangle \\
&& \text{\nonumber} \\
&=& \left\langle x^2 \right\rangle - \langle x \rangle^2.
\label{eq:dlugie}
\end{eqnarray}
```

$$\begin{aligned}(\Delta x)^2 &= \langle (x - \langle x \rangle)^2 \rangle \\ &= \langle x^2 \rangle - \langle x \rangle^2.\end{aligned}\tag{4}$$

Elementy wzorów wielowierszowych

```
\begin{eqnarray}
  (\Delta x)^2
  &=& \left< (x-\left< x \right>)^2 \right> \\
  && \nonumber \\
  &=& \left< x^2 \right> - \left< x \right>.
  \label{eq:dlugie}
\end{eqnarray}
```

- otoczenie `eqnarray`
- ograniczniki kolumn: `&`
- znacznik końca wiersza: `\\`
- pominięcie numeracji wiersza: `\nonumber`
- etykieta równania: `\label{...}`

Sumy i całki

\$\$

$$\sum_{k=0}^n \int_{x=0}^k dx = \frac{n(n+1)}{2}.$$

\$\$

$$\sum_{k=0}^n \int_{x=0}^k dx = \frac{n(n+1)}{2}.$$

Sinusy, granice etc.

$$\backslash\lim_{x\to 0} \backslash\frac{x}{\sin x} = 1.$$

$$\lim_{x\rightarrow 0} \frac{x}{\sin x} = 1.$$

- Funkcje matematyczne składane są czcionką zwykłą.
- Inne funkcje tego typu: `\cos`, `\arccos`, `\min`, `\exp`, `\ln`, `\limsup`, `\max`, ...

Włączanie grafiki (klasa `graphicx`)

```
\begin{figure}  
  \includegraphics[width=0.5\columnwidth,  
                  clip=true]{fig1.eps}  
  \caption{Ciekawy wykres. \label{fig:1}}  
\end{figure}
```

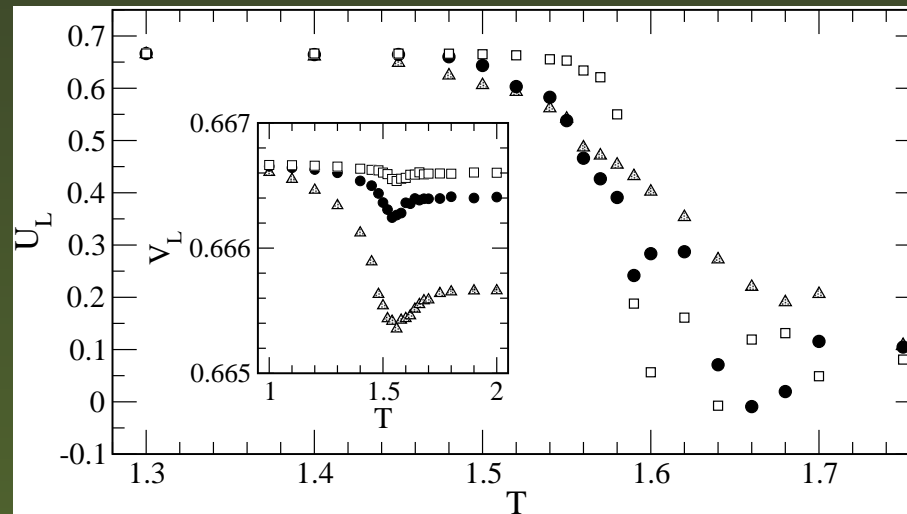

Figure 1: Ciekawy wykres.

Plik BibT_EX-a

- BibT_EX jest programem do automatyzacji obsługi spisów literatury.
- Informacje bibliograficzne dla wszystkich prac zapisujemy w *jednym* pliku *.bib.
- Styl wyświetlania spisu literatury definiujemy w preambule komendą
`\bibliographystyle{...}`.
- Każda pozycja umieszczona w pliku *.bib ma przydzielony unikatowy identyfikator, np. Jacek04.
- W pliku L^AT_EX-owym odwołujemy się do danej pozycji poleceniem `\cite{...}`, np.
`\cite{Jacek04}`.

Format plików BibTeX-a (*.bib)

```
@BOOK{Julicher-LNP,  
  author = {F. J\"ulicher},  
  year   = {1999},  
  editor = {S. C. M\"uller and J. Parisi and W. Zimmerman},  
  series = {Lecture Notes in Physics},  
  volume = {532},  
  publisher = {Springer-Verlag},  
  address = {Berlin}  
}  
  
@ARTICLE{Julicher-RMP97,  
  author = {F. J\"ulicher and A. Ajdari and J. Prost},  
  year   = {1997},  
  journal= {Rev. Mod. Phys.},  
  volume = {69},  
  pages  = {1269}  
}
```

Używanie BibT_EX-a

- > latex plik

Używanie BibT_EX-a

- > latex plik
- > bibtex plik

Używanie BibT_EX-a

- > latex plik
- > bibtex plik
- > latex plik

Używanie BibT_EX-a

- > latex plik
- > bibtex plik
- > latex plik
- > latex plik

Ręczne opracowanie spisu literatury

```
\begin{thebibliography}{1}  
  \bibitem{Lamport88} Leslie Lamport,  
    \emph{\LaTeX}, Ariel, Warszawa 1992.  
\end{thebibliography}
```

References

- [1] Leslie Lamport, *LaTeX*, Ariel, Warszawa 1992.

Książki, prace magisterskie itp.

```
\includeonly{rozdz1,rozdz2,bibliografia}  
...  
\include{rozdz1}  
\include{rozdz2}  
\include{rozdz3}  
...  
\include{rozdz11}  
\include{bibliografia}
```

- Treść książki można umieścić w wielu plikach *.tex
- Komenda `\includeonly` umożliwia selektywną kompilację wybranych rozdziałów.

Współczesny L^AT_EX

- Współczesne instalacje T_EX-a obejmują L^AT_EX-a i inne rozszerzenia T_EX-a, np. ConText.
- Typowa instalacja zajmuje 100–500 MB i obejmuje setki programów, setki klas, tysiące stylów i innych plików pomocniczych.
- Obecny standard L^AT_EX-a nazywa się L^AT_EX 2_ε.
- Do najpopularniejszych „dystrybucji” T_EX-a należą: MikTeX (Windows) i teTeX (GNU/Linux); są one dostępne w Internecie w archiwach CTAN.
- Istnieje też wiele wyspecjalizowanych edytorów tekstu (WinEdit, TeXnicCenter, Kyle, vim).
- Dobry edytor jest zintegrowany z przeglądarką plików dvi i korektorem ortografii.

Niniejszą prezentację przygotowano
w L^AT_EX-u!